

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผล

การศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญ ในการช่วยให้คนพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ ทั้งในด้านสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ สังคมและจิตใจ ตลอดช่วงของชีวิต ตั้งแต่ตนเอง ครอบครัว ประเทศชาติและโลก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2540:47) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้กำหนดแนวนโยบายด้านสังคม ศาสนา การสาธารณสุข การศึกษาและวัฒนธรรม ไว้ในมาตรา 80 (3) ว่า “พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับ ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการมีสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 จำนวน โรงเรียน เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน โรงเรียน บุคลากรประกอบด้วยผู้บริหาร คนและครูผู้สอน คนสภาพโดยทั่วไปของโรงเรียนขนาดเล็กตั้งอยู่ในชนบทตามหมู่บ้านต่างๆที่มีการคมนาคมติดต่อสื่อสารยากลำบาก มีบุคลากรจำนวนน้อยเฉลี่ย โรงเรียนละ 4 คน นักเรียนเฉลี่ยโรงเรียนละ 60 คน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จะเห็นได้ว่ามีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กให้มีรูปแบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ พัฒนาหลักสูตรพัฒนาระบบการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนโรงเรียนขนาดเล็กมีผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้น และมีการพัฒนาสู่เกณฑ์มาตรฐานการศึกษา

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่าผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 มีทัศนะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนเป็นอย่างไร แตกต่างกันหรือไม่ และมีข้อเสนอแนะอย่างไร ทั้งนี้เพื่อจะใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโรงเรียนขนาดเล็ก ที่จะนำไปสู่การบริหารจัดการงานบริหารทั่วไปให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ คือ ศึกษาทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก ในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 เป็นอย่างไร

แตกต่างกันหรือไม่ และมีข้อเสนอแนะอย่างไร ทั้งนี้เพื่อจะใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานที่จะนำไปสู่การบริหารจัดการงานบริหารทั่วไปที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือผู้บริหารและครูผู้สอนในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 จำนวน 278 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร 32 คนและครูผู้สอน 246 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling)

การวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ คือการหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. ผู้บริหารและครูผู้สอนในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง มีอายุ 41-50 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์ในการทำงาน 16 ปีหรือมากกว่า
2. ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนของโรงเรียนขนาดเล็ก ในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ดังนี้ คือ

2.1 ผู้บริหาร

2.1.1 ความพร้อมในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน

ผู้บริหารของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 มีทัศนะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ โรงเรียนมีการศึกษาวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกของโรงเรียน ได้จัดทำแผนดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในบรรจุไว้ในแผนปฏิบัติการของโรงเรียน โรงเรียนมีการจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนอย่างหลากหลาย มีการกำหนดนโยบายของการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนได้อย่างครอบคลุมพันธกิจของการจัดการศึกษาในโรงเรียน ผู้บริหาร คณะครูและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมีความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน มีการกำหนดขอบข่ายและความรับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนของคณะกรรมการ มีวัตถุประสงค์ของการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเหมาะสมกับความต้องการโรงเรียน โรงเรียนได้ชี้แจงนโยบายของการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับทราบ มีการกำหนดรูปแบบ วิธีการและเครื่องมือในการประเมินผลและรายงานผลการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนอย่างชัดเจน กำหนดงบประมาณและการสนับสนุนกิจกรรมการพัฒนการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน

2.1.2 การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน

ผู้บริหารของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 มีทัศนะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน โรงเรียนมีการประกันคุณภาพภายในโดย ได้มีการดำเนินงานตามระบบหลักคือระบบการเรียนรู้,ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและระบบกิจกรรมนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 และหน่วยงานอื่นๆได้ให้การส่งเสริมสนับสนุนการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน บุคลากรในโรงเรียนที่รับผิดชอบเกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายในได้ปฏิบัติกิจกรรมอย่างถูกต้องและสำเร็จตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ มีการจัดประชุม อบรม สัมมนา เพื่อให้ความรู้ต่อบุคลากรเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน โรงเรียนมีการประกันคุณภาพภายในโดยได้มีการดำเนินงานตามระบบสนับสนุนคือมีระบบการนำองค์กร,การยุทธศาสตร์,การบริหารจัดการ,การพัฒนาบุคลากร,การดูแลคุณธรรมจริยธรรม,การชุมชนสัมพันธ์และสารสนเทศ โรงเรียนมีการติดตามและแจ้งผลการติดตามงานการประกันคุณภาพภายในพร้อมทั้งข้อเสนอแนะปรับปรุงให้ผู้รับผิดชอบทราบ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนได้มีบทบาทและส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนอย่างเหมาะสม โรงเรียนมีงบประมาณวัสดุครุภัณฑ์ หนังสืออ้างอิงในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนอย่างเพียงพอ

2.1.3 การปฏิบัติ ติดตามและการปรับปรุงการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน

ผู้บริหารของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 มีทัศนะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือการดำเนินงานโครงการเป็นไปตามแผนงานที่โรงเรียนกำหนดไว้เป็นไปอย่างต่อเนื่องมีการศึกษาความสำคัญ สภาพปัญหาปัจจุบัน และสภาพความต้องการของนักเรียนและชุมชน การนำผลสัมฤทธิ์การเรียนการสอนของนักเรียนมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพให้ได้มาตรฐาน ผู้บริหารมีการติดตาม ควบคุม กำกับกับการดำเนินงานตามโครงการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการประเมินคุณภาพภายในเป็นประจำทั้งในเวลาเรียนและนอกเวลาเรียน มีการสอดแทรกการประเมินคุณภาพภายในของครูในการใช้กระบวนการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการนำผลการประเมินเป็นข้อมูลในการวางแผนปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานของโครงการประเมินคุณภาพภายในของโรงเรียน นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการประเมินคุณภาพภายในที่โรงเรียนจัดขึ้น มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง ครูมีการนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมใหม่มาใช้ในการปฏิบัติงาน

2.1.4 ผลผลิตการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน

ผู้บริหารของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 มีทักษะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ ผู้เรียนชื่นชม ร่วมกิจกรรม มีผลงานด้านกีฬา/นันทนาการ ผู้เรียนมีความกตัญญูกตเวที ผู้เรียนเข้าร่วมหรือมีส่วนร่วมกิจกรรม/โครงการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ผู้เรียนมีความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่และเสียสละเพื่อส่วนรวม ผู้เรียนภูมิใจในความเป็นไทย เห็นคุณค่า ภูมิปัญญาไทย นิยมไทยและดำรงไว้ซึ่งความเป็นไทย ผู้เรียนชื่นชม ร่วมกิจกรรมและมีผลงานด้านดนตรี/นาฏศิลป์ ผู้เรียนป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษและหลีกเลี่ยงสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรงและ โรคภัย อุบัติเหตุ และปัญหาทางเพศ ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต ผู้เรียนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ครู และผู้อื่น ผู้เรียนชื่นชม ร่วมกิจกรรมและมีผลงานด้านศิลปะ ผู้เรียนมีวิธีการเรียนรู้ของตนเอง เรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น สนุกกับการเรียนรู้ และชอบมาโรงเรียน ผู้เรียนมีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพ และออกกำลังกายสม่ำเสมอ ผู้เรียนประหยัด รู้จักใช้ทรัพยากรสิ่งของของตน และส่วนรวมอย่างคุ้มค่า ผู้เรียนมีน้ำหนักร่างกายส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์ ผู้เรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบและปฏิบัติตามหลักธรรมเบื่องต้นของศาสนาที่ตนนับถือ ผู้เรียนรู้คุณค่าของสิ่งแวดล้อม และตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม ผู้เรียนมีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม และให้เกียรติผู้อื่น ผู้เรียนเพียรพยายาม ขยัน อดทน ละเอียดรอบคอบในการทำงาน ผู้เรียนสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ผู้เรียนมีทักษะในการจัดการและทำงานได้สำเร็จ ผู้เรียนสามารถใช้ห้องสมุด แหล่งเรียนรู้และสื่อต่าง ๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษา ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มองโลกในแง่ดีและมีจินตนาการ ผู้เรียนสามารถสื่อความคิดผ่านการพูด เขียน หรือนำเสนอด้วยวิธีการต่างๆ ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ สรุปความคิดอย่างเป็นระบบและมีการคิดแบบองค์รวม ผู้เรียนสามารถคาดการณ์ กำหนดเป้าหมายและแนวทางการตัดสินใจได้ ผู้เรียนมีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยตามเกณฑ์ ผู้เรียนสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ผู้เรียนประเมินและเลือกแนวทางการตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างมีสติ ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ผู้เรียนมีผลการทดสอบระดับชาติเฉลี่ยตามเกณฑ์

2.2 ครูผู้สอน

2.2.1 ความพร้อมในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน

ครูผู้สอนของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 มีทักษะเกี่ยวกับ การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ จัดทำแผนดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในบรรจุไว้ในแผนปฏิบัติการของโรงเรียน

โรงเรียนมีการศึกษาวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกของโรงเรียน โรงเรียนมีการจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนอย่างหลากหลาย มีวัตถุประสงค์ของการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเหมาะสมกับความต้องการโรงเรียน มีการกำหนดนโยบายของการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนได้อย่างครอบคลุมพันธกิจของการจัดการศึกษาในโรงเรียน โรงเรียนได้ชี้แจงนโยบายของการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับทราบ มีการกำหนดรูปแบบ วิธีการและเครื่องมือในการประเมินผล และรายงานผลการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนอย่างชัดเจน ผู้บริหาร คณะครูและกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของโรงเรียนมีความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน มีการกำหนดขอบข่ายและความรับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนของคณะกรรมการและกำหนดงบประมาณและการสนับสนุนกิจกรรมการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน

2.2.2 การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน

ครูผู้สอนของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 มีทักษะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ได้มีการมอบหมายงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนที่ตรงกับความรู้ความสามารถของบุคลากร โรงเรียนมีการประกันคุณภาพภายในโดยได้มีการดำเนินงานตามระบบหลักคือระบบการเรียนรู้, ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและระบบกิจกรรมนักเรียน มีการจัดประชุม อบรม สัมมนา เพื่อให้ความรู้ต่อบุคลากรเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 และหน่วยงานอื่นๆ ได้ให้การส่งเสริมสนับสนุนการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน โรงเรียนมีการติดตามและแจ้งผลการติดตามงานการประกันคุณภาพภายใน พร้อมทั้งข้อเสนอแนะปรับปรุงให้ผู้รับผิดชอบทราบ บุคลากรในโรงเรียนที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในได้ปฏิบัติกิจกรรมอย่างถูกต้องและสำเร็จตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ โรงเรียนมีการประกันคุณภาพภายในโดยได้มีการดำเนินงานตามระบบสนับสนุนคือมีระบบการนำองค์กร การยุทธศาสตร์ การบริหารจัดการ การพัฒนาบุคลากร การดูแลคุณธรรมจริยธรรม การชุมชนสัมพันธ์และสารสนเทศ คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของโรงเรียนได้มีบทบาทและส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนอย่างเหมาะสมโรงเรียนมีงบประมาณ วัสดุครุภัณฑ์ หนังสืออ้างอิงในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนอย่างเพียงพอ

2.2.3 การปฏิบัติ ติดตามและการปรับปรุงการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน

ครูผู้สอนของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 มีทักษะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มีการศึกษาความสำคัญ สภาพปัญหาปัจจุบัน และสภาพความต้องการของนักเรียนและชุมชน การนำผลสัมฤทธิ์การเรียนการสอนของนักเรียนมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพให้ได้มาตรฐาน ผู้บริหารมีการติดตาม ควบคุม กำกับการดำเนินงานตามโครงการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน การดำเนินงานโครงการเป็นไปตามแผนงานที่โรงเรียนกำหนดไว้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง มีการนำผลการประเมินเป็นข้อมูลในการวางแผนปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานของโครงการประเมินคุณภาพภายในของโรงเรียน มีการสอดแทรกการประเมินคุณภาพภายในของครู ในการใช้กระบวนการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูมีการนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมใหม่มาใช้ในการปฏิบัติงาน มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการประเมินคุณภาพภายในเป็นประจำทั้งในเวลาเรียนและนอกเวลาเรียน นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการประเมินคุณภาพภายในที่โรงเรียนจัดขึ้น

2.2.4 ผลผลิตการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน

ครูผู้สอนของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 มีทักษะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ ผู้เรียนป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษและหลีกเลี่ยงสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรงและโรคภัย อุบัติเหตุ และปัญหาทางเพศ ผู้เรียนชื่นชม ร่วมกิจกรรม มีผลงานด้านกีฬา/นันทนาการ ผู้เรียนภูมิใจในความเป็นไทย เห็นคุณค่า ภูมิปัญญาไทย นิยมไทยและดำรงไว้ซึ่งความเป็นไทย ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต ผู้เรียนมีความกตัญญูกตเวที ผู้เรียนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ครู และผู้อื่น ผู้เรียนมีความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่และเสียสละเพื่อส่วนรวม ผู้เรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบและปฏิบัติตามหลักธรรมเบื้องต้นของศาสนาที่ตนนับถือ ผู้เรียนชื่นชม ร่วมกิจกรรม และมีผลงานด้านศิลปะ ผู้เรียนชื่นชม ร่วมกิจกรรมและมีผลงานด้านดนตรี/นาฏศิลป์ ผู้เรียนมีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพและออกกำลังกายสม่ำเสมอ ผู้เรียนเข้าร่วมหรือมีส่วนร่วมกิจกรรม/โครงการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ผู้เรียนประหยัด รู้จักใช้ทรัพยากรสิ่งของของตน และส่วนรวมอย่างคุ้มค่า ผู้เรียนรู้คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม ผู้เรียนมีทักษะในการจัดการและทำงานได้สำเร็จ ผู้เรียนมีน้ำหนักร่างกายเหมาะสมและมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์ ผู้เรียนมีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม และให้เกียรติผู้อื่น ผู้เรียนมีวิธีการเรียนรู้ของตนเอง เรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น สนุกกับการเรียนรู้ และชอบมาโรงเรียน ผู้เรียนเพียรพยายาม ขยัน อดทน ละเอียดรอบคอบในการทำงาน ผู้เรียนสามารถใช้

ห้องสมุด แหล่งเรียนรู้และสื่อต่าง ๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษา ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มองโลกในแง่ดีและมีจินตนาการ ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน การเขียน การฟัง รู้จักตั้งคำถามเพื่อหา เหตุผล ผู้เรียนสามารถสื่อความคิดผ่านการพูด เขียน หรือนำเสนอด้วยวิธีการต่างๆ ผู้เรียนประเมิน และเลือกแนวทางการตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างมีสติ ผู้เรียนสามารถคาดการณ์ กำหนดเป้าหมาย และแนวทางการตัดสินใจได้ ผู้เรียนสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ผู้เรียน มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ สรุปความคิดอย่างเป็นระบบและมีการคิดแบบ องค์กรร่วม ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ผู้เรียนมี ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยตามเกณฑ์ ผู้เรียนมีผลการทดสอบระดับชาติเฉลี่ยตามเกณฑ์

2.3 ผู้บริหารและครูผู้สอน

2.3.1 ความพร้อมในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน

ผู้บริหารและครูผู้สอนของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษา เชียงใหม่ เขต 5 มีทักษะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือได้จัดทำแผนดำเนินการประกันคุณภาพภายในบรรจุไว้ในแผนปฏิบัติการของโรงเรียน โรงเรียนมีการศึกษาวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกของโรงเรียน โรงเรียนมีการจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนอย่างหลากหลาย มีวัตถุประสงค์ของการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเหมาะสมกับความต้องการ โรงเรียน มีการกำหนดนโยบายของการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนได้อย่างครอบคลุม พันธกิจของการจัดการศึกษาในโรงเรียน โรงเรียนได้ชี้แจงนโยบายของการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับทราบ มีการกำหนดรูปแบบ วิธีการและเครื่องมือในการประเมินผลและรายงานผลการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนอย่างชัดเจนผู้บริหาร คณะครูและ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของ โรงเรียนมีความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของ โรงเรียนมีการกำหนดขอบข่ายและความรับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนของ คณะกรรมการ กำหนดงบประมาณและการสนับสนุนกิจกรรมการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน

2.3.2 การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน

ผู้บริหารและครูผู้สอนของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษา เชียงใหม่ เขต 5 มีทักษะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือโรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของ โรงเรียน ได้มีการมอบหมายงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ที่ตรงกับความรู้ ความสามารถของบุคลากร โรงเรียนมีการประกันคุณภาพภายใน โดย ได้มีการดำเนินงานตามระบบ

หลักคือระบบการเรียนรู้,ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและระบบกิจกรรมนักเรียน มีการจัดประชุม อบรม สัมมนา เพื่อให้ความรู้ต่อบุคลากรเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 และหน่วยงานอื่นๆ ได้ให้การส่งเสริมสนับสนุนการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน โรงเรียนมีการติดตามและแจ้งผลการติดตามงานการประกันคุณภาพภายในพร้อมทั้งข้อเสนอแนะปรับปรุงให้ผู้รับผิดชอบทราบ บุคลากรในโรงเรียนที่รับผิดชอบเกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายในได้ปฏิบัติกิจกรรมอย่างถูกต้องและสำเร็จตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ โรงเรียนมีการประกันคุณภาพภายในโดยได้มีการดำเนินงานตามระบบสนับสนุนคือมีระบบการนำองค์การยุทธศาสตร์ การบริหารจัดการ,การพัฒนาบุคลากร, การดูแลคุณธรรมจริยธรรม,การชุมชนสัมพันธ์และสารสนเทศ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนได้มีบทบาทและส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนอย่างเหมาะสม โรงเรียนมีงบประมาณ วัสดุครุภัณฑ์ หนังสืออ้างอิงในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนอย่างเพียงพอ

2.3.3 การปฏิบัติ ติดตามและการปรับปรุงการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน

ผู้บริหารและครูผู้สอนของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 มีทักษะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ มีการศึกษาความสำคัญ สภาพปัญหาปัจจุบัน และสภาพความต้องการของนักเรียนและชุมชน การนำผลสัมฤทธิ์การเรียนการสอนของนักเรียนมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพให้ได้มาตรฐาน ผู้บริหารมีการติดตาม ควบคุม กำกับกับการดำเนินงานตามโครงการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน การดำเนินงานโครงการเป็นไปตามแผนงานที่โรงเรียนกำหนดไว้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง มีการนำผลการประเมินเป็นข้อมูลในการวางแผนปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานของโครงการประเมินคุณภาพภายในของโรงเรียน มีการสอดแทรกการประเมินคุณภาพภายในของครูในการใช้กระบวนการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูมีการนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมใหม่มาใช้ในการปฏิบัติงาน มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการประเมินคุณภาพภายในเป็นประจำทั้งในเวลาเรียนและนอกเวลาเรียน นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการประเมินคุณภาพภายในที่โรงเรียนจัดขึ้น

2.3.4 ผลผลิตการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน

ผู้บริหารและครูผู้สอนของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 มีทักษะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ ผู้เรียนป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษและหลีกเลี่ยงสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรงและโรคภัย อุบัติเหตุ และปัญหาทางเพศ ผู้เรียนชื่นชม ร่วมกิจกรรม มีผลงานด้าน

กีฬา/นันทนาการ ผู้เรียนภูมิใจในความเป็นไทย เห็นคุณค่า ภูมิปัญญาไทย นิยมไทยและดำรงไว้ซึ่งความเป็นไทย ผู้เรียนมีความกตัญญูกตเวที ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต ผู้เรียนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อนครูและผู้อื่น ผู้เรียนมีความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่และเสียสละเพื่อส่วนรวม ผู้เรียนชื่นชม ร่วมกิจกรรมและมีผลงานด้านศิลปะ ผู้เรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบและปฏิบัติตามหลักธรรมเบื้องต้นของศาสนาที่ตนนับถือ ผู้เรียนชื่นชม ร่วมกิจกรรมและมีผลงานด้านดนตรี/นาฏศิลป์ ผู้เรียนมีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพและออกกำลังกายสม่ำเสมอ ผู้เรียนเข้าร่วมหรือมีส่วนร่วมกิจกรรม/โครงการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ผู้เรียนประหยัด รู้จักใช้ทรัพยากรสิ่งของส่วนตน และส่วนรวมอย่างคุ้มค่า ผู้เรียนรู้คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม ผู้เรียนมีทักษะในการจัดการและทำงานได้สำเร็จ ผู้เรียนมีน้ำหนักร่างกายสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์ ผู้เรียนมีวิธีการเรียนรู้ของตนเอง เรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น สนุกกับการเรียนรู้ และชอบมาโรงเรียน ผู้เรียนมีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม และให้เกียรติผู้อื่น ผู้เรียนเพียรพยายาม ขยัน อดทน ละเอียดรอบคอบในการทำงาน ผู้เรียนสามารถใช้ห้องสมุด แหล่งเรียนรู้และสื่อต่าง ๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษา ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มองโลกในแง่ดีและมีจินตนาการ ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน การเขียน การฟัง รู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุผล ผู้เรียนสามารถสื่อความคิดผ่านการพูด เขียน หรือนำเสนอด้วยวิธีการต่างๆ ผู้เรียนประเมินและเลือกแนวทางการตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างมีสติ ผู้เรียนสามารถคาดการณ์ กำหนดเป้าหมายและแนวทางการตัดสินใจได้ ผู้เรียนสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ สรุปความคิดอย่างเป็นระบบและมีการคิดแบบองค์รวม ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ผู้เรียนมีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยตามเกณฑ์ และผู้เรียนมีผลการทดสอบระดับชาติเฉลี่ยตามเกณฑ์

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยครั้งนี้ อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผู้บริหารและครูผู้สอนของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาเชิงใหม่เขต 5 มีทัศนะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก มากที่สุด ดังนี้ คือ ได้จัดทำแผนการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในบรรจุไว้ในแผนปฏิบัติการของโรงเรียน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน มีการศึกษาความสำคัญสภาพปัญหาปัจจุบัน และสภาพความต้องการของนักเรียนและชุมชนและผู้เรียนป้องกันตนเองจากสิ่งเสียดีให้โทษและหลีกเลี่ยงสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรงและ โรคภัย อุบัติเหตุ และปัญหาทางเพศ

ซึ่งสอดคล้องกับสมาน โปธิปัน (2545) ได้ศึกษาความพร้อมการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ปัญหาในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านต่าง ๆ คือ ปัญหาด้านปัจจัย งบประมาณที่ได้รับจัดสรรไม่เพียงพอต่อความต้องการของโรงเรียน ชุมชนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาค่อนข้างน้อย อัตราค่าจ้างครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนและวัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษาไม่เพียงพอ รวมทั้งบุคลากรยังไม่มีความพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองต่อการปฏิรูปการศึกษา ปัญหาด้านการบริหาร พบว่า ครูมีภาระงานนอกเหนือจากงานสอนมากเกินไป โรงเรียนบริหารงานภายใต้ข้อจำกัดและความขาดแคลนทุกด้าน ทั้งยังขาดการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของโรงเรียน ขาดการประสานงานกับชุมชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ขาดการประเมินผลการดำเนินงานและโรงเรียนยังไม่มีแผนชัดเจนในนโยบาย/แนวปฏิบัติที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ปัญหาด้านการเรียนการสอนพบว่า ครูส่วนใหญ่ยังไม่มี การปรับปรุงพฤติกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอต่อความต้องการ ครูรับผิดชอบงานและวิชาที่สอนไม่ตรงกับความรู้ความสามารถ ครูไม่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนและครูยังขาดความรู้ ทักษะในการใช้สื่อการเรียนการสอน สอดคล้องกับนิวัตร นาคะเวช (2547) ได้ศึกษาคุณภาพที่เป็นมาตรฐานของเด็กไทยที่สังคมต้องการ พบว่า บทบาทในการกำหนดมาตรฐานการศึกษา เนื่องจากสถานศึกษาและท้องถิ่นมีความแตกต่างกัน ควรให้ชุมชนท้องถิ่น เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และประชาชน ซึ่งถือเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรง (Stakeholder) จากการศึกษาเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของตนเองเพิ่มเติมจากมาตรฐานกลางที่กำหนดในระดับชาติ โดยมาตรฐานที่กำหนดขึ้นนั้น ต้องยึดคุณภาพที่มุ่งให้เกิดแก่ผู้เรียนเป็นหลักสอดคล้องกับสมเกียรติ พลละจิตต์ (2545:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร โดยศึกษาพบว่าผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนมีส่วนร่วม หรือเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งคณะครูและบุคลากรในสถานศึกษาได้ทำงานเป็นทีม ต้องร่วมกับผู้บริหาร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามความต้องการ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ผู้วิจัยได้นำเสนอแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ในด้านที่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด โดยมีการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร ให้มีความหลากหลายและสนองต่อความสนใจของผู้เรียนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้การสนับสนุนด้านบุคลากรและด้านงบประมาณ และมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้

ผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียน มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผู้บริหารและครูผู้สอนของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 มีทัศนะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ $\alpha = .05$ ดังนี้ คือ มีการติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง ครูมีการนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมใหม่มาใช้ในการปฏิบัติงาน ผู้เรียนประเมินและเลือกแนวทางการตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างมีสติ ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มองโลกในแง่ดีและมีจินตนาการ และผู้เรียนป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษและหลีกเลี่ยงสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรงและโรคภัย อุบัติเหตุ และปัญหาทางเพศ ซึ่งสอดคล้องกับวินัย เจริญตน (2545) ได้ศึกษาผลการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 5 พบว่า โรงเรียนดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา ทั้ง 3 ด้าน คือด้านปัจจัย กระบวนการและด้านผลผลิตอยู่ในระดับปานกลาง ในการเปรียบเทียบผลการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามขนาดของโรงเรียนพบว่า มีผลการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปัญหาด้านปัจจัย คือการขาดแคลนครูในสาขาวิชาหลัก จำนวนนักเรียนต่อห้องมากกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ครูมีงานอื่นที่ต้องปฏิบัติ นอกจากงานสอนเป็นจำนวนมาก บุคลากรในโรงเรียนขาดความสามัคคี ด้านกระบวนการพบว่า บุคลากรในโรงเรียนยังไม่เข้าใจระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนจัดข้อมูลสารสนเทศยังไม่สมบูรณ์ คณะกรรมการสถานศึกษาเลขาธิการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาน้อย โรงเรียนนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนน้อย ส่วนในด้านผลผลิตพบว่า นักเรียนขาดความรับผิดชอบ ไม่รักการอ่าน ขาดคุณธรรมจริยธรรม และนักเรียนไม่สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และใช้เหตุผลได้ สอดคล้องกับดวงเดือน อ่อนน่วม (2542:70) ได้ศึกษาการเรียนรู้แบบบูรณาการประสบการณ์ของโรงเรียนมีนประชาวิทยา กรุงเทพมหานคร โดยโรงเรียนได้นำหลักสูตรมาปรับให้เป็นหลักสูตรแบบบูรณาการ ได้มีการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการวิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกันทุกระดับชั้น ทำให้สามารถพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นองค์รวมจากการแสวงหาแนวทางการจัดการศึกษา มาตั้งแต่ ปีการศึกษา 253 พบว่า ทั้งครูและผู้บริหารเปลี่ยนแปลงบทบาทเป็นผู้เรียนรู้ อย่างกระตือรือร้น บรรยายการเรียนรู้มีความเป็นกัลยาณมิตรระหว่างนักเรียนกับนักเรียน ระหว่างครูกับนักเรียน ผู้บริหารและครูในโรงเรียนปฏิบัติงานเป็นทีม และส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติงานเป็นทีม ได้รับการพัฒนาจิตใจอย่างสม่ำเสมอ จึงมีสมาธิในการปฏิบัติงาน แสดงให้เห็นว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนไม่ด้อยไปกว่า

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ก่อนมีการเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ นักเรียนยังได้เรียนรู้กระบวนการเรียนรู้ ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต ส่งผลให้การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประสบผลสำเร็จ มีผลงานเชิงประจักษ์ในส่วนของผู้เรียน ครูผู้สอน ผู้บริหารอย่างยั่งยืนต่อไป

3. ผู้บริหารและครูผู้สอนมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก ดังนี้ คือ ควรจัดให้มีการประชุมสัมมนาให้ความรู้เรื่องการประกันคุณภาพภายในต่อคณะครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เข้าใจ ควรมีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโดยมีการปฏิบัติจริงและเป็นระบบ ควรจัดให้มีการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ชุมชนควรให้ความช่วยเหลือโรงเรียน ควรขอความร่วมมือจากหลาย ๆ ฝ่าย ควรใช้ประโยชน์ร่วมกันเพื่อประโยชน์สูงสุด ควรอนุรักษ์ไว้เพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ควรจัดหา คอมพิวเตอร์ (Computer) ควรมีการเน้นในด้านการคิดวิเคราะห์ให้มากขึ้นและควรมีการสร้างความตระหนักให้นักเรียนในโรงเรียนและกรรมการสถานศึกษาให้เห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับเรณูมาอูน และคณะ (2541:66) ได้ทำการวิจัยและพัฒนารูปแบบการวิจัยและพัฒนารูปแบบการวิจัยและพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เพื่อการปฏิรูปทั้งโรงเรียน จังหวัดเชียงใหม่ โดยยึดหลักการของการพัฒนาแบบองค์รวมของระบบโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วยสามระบบย่อยคือ ระบบการเรียนรู้ในชั้นเรียนที่นักเรียนเกิดการเรียนรู้ร่วมกันและระบบการนิเทศของหน่วยระดับอำเภอหรือจังหวัดที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการ การใช้ระเบียบวิธีวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของบุคคลประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน 2 โรง ครูจำนวน 13 คน ศึกษาพิเศษ 3 คน ใช้เวลาดำเนินการวิจัย 5 เดือน ใช้เวลาเตรียมความพร้อมของทุกระดับ 2 เดือน โดยใช้วิธีการประชุมทำความเข้าใจฝึกปฏิบัติการวางแผนการสอนและการประเมินผลด้วยการอบรมเข้ม 5 วัน และเริ่มปฏิบัติการตามแผนเมื่อเปิดภาคเรียนปีการศึกษา 2542 เป็นเวลา 3 เดือน เก็บรวบรวม ข้อมูลตามภาระหน้าที่ ส่วนใหญ่เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้เทคนิคการประเมินความก้าวหน้าเป็นระยะแล้วปรับเปลี่ยนกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนตามสถานการณ์

สรุปผลโครงการด้วยการประเมินผลงานของนักเรียนและผลการพัฒนาของครูนักวิจัย ทุกระดับชั้นเรียน ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์ที่เข้าร่วมโครงการ ผลการวิจัย พบว่าการพัฒนาเพื่อปฏิรูปทั้งโรงเรียนประสบผลสำเร็จทั้งสองโรงเรียน พบว่ามีครู 12 คน ใน 13 คน ตั้งใจปฏิบัติงานอุทิศเวลาเพื่อการพัฒนาอย่างแท้จริงสามารถสร้างแผนการสอนแบบบูรณาการ ที่มีคุณภาพมากขึ้นเป็นลำดับ นักเรียนมีส่วนร่วมมากขึ้น สำหรับผู้บริหารมีความตั้งใจพัฒนาอย่างมาก ปรับปรุงสภาพแวดล้อมและได้รับความร่วมมือจากชุมชนเป็นอย่างดี สำหรับศึกษานิเทศก์ 2 คน ได้พัฒนาโครงการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศ ได้ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ ได้ข้อค้นพบที่เป็นประโยชน์

ต่อความช่วยเหลือทางวิชาการแก่โรงเรียน สอดคล้องกับนงลักษณ์ วิรัชชัย (2545) ได้พัฒนา มาตรฐานและตัวบ่งชี้เพื่อประเมินคุณภาพการบริหารงานและการจัดการเขตพื้นที่การศึกษาของ ไทย ผลการพัฒนาตัวบ่งชี้ในระยะต้น ประกอบด้วยมาตรฐานและตัวบ่งชี้ด้านบริบท ปัจจัยป้อน กระบวนการ และผลการดำเนินงานจำนวน 26 มาตรฐาน 191 ตัวบ่งชี้ ซึ่งแยกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับแรกเป็นตัวบ่งชี้ระดับโรงเรียน ประกอบด้วย 1) ด้านนักเรียน 5 มาตรฐาน 26 ตัวบ่งชี้ 2) ด้าน ครู 25 มาตรฐาน 33 ตัวบ่งชี้ 3) ด้านผู้บริหารโรงเรียน 4 มาตรฐาน 26 ตัวบ่งชี้ จะส่งผลดีต่อการ พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ให้มีคุณภาพ ทัดเทียมกันได้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะเป็น 2 ประเภท คือ ข้อเสนอแนะทั่วไปและ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 โรงเรียนควรมีการวางแผน การดำเนินงาน โครงการและมีแนวนโยบายเกี่ยวกับการ จัดกิจกรรมไว้อย่างชัดเจนและให้การสนับสนุนในด้านต่างๆอย่างเพียงพอและเหมาะสม

1.2 ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการ ดำเนินงานของโครงการฯเพื่อปรับปรุงให้ดีขึ้นทั้งในด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1.3 โรงเรียนควรทำการสำรวจความพร้อมและความต้องการของครู นักเรียน ปกครองและชุมชน ก่อนการดำเนินโครงการฯอย่างทั่วถึง

1.4 โรงเรียนควรจัดกิจกรรมระดมทรัพยากรจากชุมชน

1.5 โรงเรียนควรลดงานครูลงโดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

1.6 โรงเรียนควรมีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของโรงเรียนมากขึ้น

1.7 โรงเรียนควรให้การสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานอย่างเพียงพอ

1.8 โรงเรียนควรให้การสนับสนุนการผลิตสื่อ เครื่องมือ เอกสาร ที่เอื้ออำนวยต่อ การดำเนินงานของโครงการฯ

1.9 โรงเรียนควรจัดกิจกรรมในห้องเรียนพิเศษต่างๆมากขึ้น เช่น ห้องสมุด ห้องพยาบาล ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องธุรการ

1.10 ครูประจำชั้นควรดำเนินการศึกษา ค้นคว้า ข้อมูล สารสนเทศในด้านต่าง ๆ ที่เป็นปัจจุบัน เพื่อให้การช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างทั่วถึง

- 1.11 โรงเรียนควรให้การอุดหนุนทุนการศึกษาแก่ผู้เรียน
- 1.12 โรงเรียนควรจัดวิทยากรภายนอกให้ความรู้แก่นักเรียนมากขึ้น
- 1.13 โรงเรียนควรจัดหาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนมากขึ้น
- 1.14 โรงเรียนควรส่งเสริมและพัฒนาโครงการประกันคุณภาพภายในให้มี

สภาพการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบมากขึ้นกว่าปัจจุบัน

1.15 นักเรียนควรได้รับการส่งเสริมทักษะความสามารถในด้านการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการใช้วิจารณ์ญาณ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของนักเรียนในอนาคต

1.16 โรงเรียนควรมุ่งเน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้บังเกิดในตัวนักเรียน อย่างเป็นรูปธรรม

1.17 โรงเรียนควรมุ่งการจัดการเรียนรู้และพัฒนานักเรียนอย่างเป็นระบบ

1.18 โรงเรียนควรประสานความร่วมมืออันดีระหว่างโรงเรียนบ้านและชุมชน แบบกัลยาณมิตรในการประกันคุณภาพภายในสู่มาตรฐานการศึกษา

1.19 โรงเรียนควรเน้นในเรื่องการประชาสัมพันธ์โครงการประกันคุณภาพ ภายในโรงเรียน เพื่อเสนอรายละเอียดในเรื่องของหลักการ แนวคิด วิธีการทำงาน ปัญหาอุปสรรค ให้มากขึ้น โดยเสนอให้แก่งาน องค์กร ชุมชนทั้งในทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

1.20 โรงเรียนควรจัดทำแผนงานควบคุม ติดตามงานประกันคุณภาพโดย ดำเนินการ ตั้งคณะทำงานควบคุม ติดตามงานประกันคุณภาพภายใน กำหนดวิธีการประเมินระบบ ประกันคุณภาพภายใน ทำปฏิทินงานตามแผนการประกันคุณภาพภายใน รายงานผลการประเมิน อย่างละเอียดทุกด้าน

1.21 โรงเรียนควรมีการนำระบบเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการ โดยการ

สร้างความตระหนัก และอบรมให้ความรู้ด้านระบบเทคโนโลยีแก่นักบุคลากรทุกคน จัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์และอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการนำระบบมาใช้ นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้ ระบบเทคโนโลยีควรเน้นในเรื่องการจัดทำแผนการดำเนินงาน โครงการฯอย่างเป็นระบบมีการนำ เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมใหม่มาใช้ในการปฏิบัติงาน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

2.1 ควรศึกษาปัญหาในจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนทุก โรงเรียน ในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ทุกเขต

2.2 ควรศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในของ โรงเรียน ในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ทุกเขต